

Bruselj, 26. maj 2023
(OR. en)

9608/23

SOC 329
EMPL 212
EDUC 168
ECOFIN 454

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Evropski semester 2023 – <i>orientacijska razprava</i> – <i>predstavitev ključnih sporočil o okviru za socialno konvergenco, ki sta jo pripravila predsednika Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito</i>

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva na navedeno temo, ki bo podlaga za orientacijsko razpravo na seji Sveta EPSCO 12. junija 2023.

1. Pomladanski sveženj evropskega semestra 2023

V pomladanskem svežnju semestra 2023 so – ob upoštevanju socialno-ekonomskih razmer – izpostavljeni ključni izzivi za Unijo in njene države članice z vidika štirih razsežnosti konkurenčne trajnosti – makroekonomske stabilnosti, pravičnosti, okoljske trajnosti in produktivnosti. V Uniji smo imeli solidno gospodarsko rast, trg dela pa je bil še naprej stabilen in je beležil rekordno visoko stopnjo zaposlenosti. Po drugi strani še vedno obstaja precejšnje pomanjkanje spretnosti ter delovne sile, kar zavira rast vse večjega števila podjetij, hkrati pa še vedno obstaja tudi vrzel v stopnji delovne aktivnosti nekaterih skupin prebivalstva, med drugim žensk in mladih. Stanje v zvezi s cenami energentov se je umirilo, skupna inflacija pa se je nekoliko zmanjšala, vendar bodo cenovni pritiski vsaj še nekaj časa ostali in še naprej vplivali na kupno moč gospodinjstev, zlasti za skupine z nizkimi in nižjimi srednjimi dohodki. Naraščanje plač je bilo počasnejše od inflacije ter zato ni dodatno spodbujalo inflacije, vendar so se s tem znatno zmanjšali realni dohodki delavcev, posledično pa tudi njihova kupna moč.

V sedanjih razmerah visokih življenjskih stroškov je nujno treba zmanjšati neenakosti v dostopu do ustreznih in vzdržnih sistemov socialne zaščite in vključevanja, da bi se zmanjšal vpliv visoke inflacije na ranljive osebe, in s spremembami plač ublažiti izgubo kupne moči, zlasti za osebe z nizkimi dohodki, hkrati pa ohranjati zaposlenost. Pri tem je zelo pomembno tudi redno prilagajanje minimalnih plač. Hkrati je treba v sistemih socialne zaščite in vključevanja ohraniti spodbude za delo ter dejavno spodbujati udeležbo na trgu dela in vključevanje nanj. Vsi ti elementi so ključni za preprečevanje naraščanja tveganja revščine in neenakosti.

Poleg kratkoročnih prednostnih nalog so v pomladanskem svežnju izpostavljeni tudi dolgoročnejši izzivi, ki jih je treba obravnavati, kot na primer krepitev konkurenčnosti in odpornosti gospodarstva EU ter pospešitev zelenega in digitalnega prehoda. Mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF) ter druga sredstva EU, kot na primer skladi kohezijske politike, so bistveni, da se pospeši pravičen dvojni prehod in pripomore k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic. Sedanja revizija načrtov za okrevanje in odpornost, je priložnost, da se obravnavajo vprašanja, povezana z energetske varnostjo in prehodom industrije na gospodarstvo z neto ničelnimi emisijami, ter da se – v skladu s priporočilom Sveta o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost in industrijskim načrtom EU v okviru zelenega dogovora – podpre pospešena prekvalifikacija delovne sile v smeri spretnosti, pomembnih za zeleni prehod.

V poročilih o državah za leto 2023 so opredeljeni ukrepi politike, ki jih je treba izpeljati na ravni držav članic, da bi se obvladali kratkoročni in strukturni izzivi. Pri tem je treba podrobno preučiti izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost ter opredeliti tveganja pri izvajanju in zamude, ki jih morajo obravnavati države članice. V poročilih o državah je ocenjen napredek pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic na podlagi pregleda socialnih kazalnikov ter pri doseganju krovnih ciljev EU in nacionalnih ciljev za leto 2030 glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine, pa tudi pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja. Komisija je s predlogi za specifična priporočila za države za leto 2023, ki so pripravljene na podlagi analize poročil o državah, oblikovala smernice za države članice pri reševanju ključnih izzivov, ki so v načrtih za okrevanje in odpornost le delno obravnavani ali pa sploh ne.

2. Morebitna vključitev okvira za socialno konvergenco v evropski semester

Belgija in Španija sta na seji Sveta EPSCO oktobra 2021 predstavili pobudo za nadaljnjo krepitev socialne razsežnosti evropskega semestra. Francosko predsedstvo je januarja 2022 Odboru za zaposlovanje in Odboru za socialno zaščito naročilo, naj do sredine leta 2022 pripravita skupno mnenje, da bi se podrobneje preučila morebitna vključitev in delovanje take pobude. V mnenju¹ so navedena različna stališča držav članic in vrsta vprašanj glede konkretne oblike in delovanja pobude. Na seji Sveta EPSCO junija 2022 je potekala orientacijska razprava o tej temi, pri čemer je več ministrov in ministric podprlo začetek pilotnega projekta za podrobnejšo preučitev pobude. Češko predsedstvo je zato septembra 2022 pozvalo odbora, naj ustanovita *ad hoc* skupno delovno skupino Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito ter začneta pilotni projekt.

Švedsko predsedstvo je februarja 2023 pozvalo Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito, naj Svet seznanita s svojim stališčem glede izida pilotnega projekta in obravnavata ključna vprašanja, opredeljena v mnenju Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito iz junija 2022. Med temi vprašanji so med drugim:

- ustrezno ime instrumenta,
- opredelitve ustrezne terminologije,
- delovanje instrumenta,
- kako naj bi bil vključen v sedanji evropski semester in kako naj bi vplival na njegovo sedanje delovanje, pa tudi na vlogo Sveta EPSCO,
- njegova dodana vrednost v primerjavi z obstoječimi instrumenti in
- morebitne posledice za upravno breme držav članic in odborov.

¹ Dok. 9222/22.

Zaradi možnih povezav z razpravami o širši prihodnosti evropskega semestra je predsedstvo pozvalo Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito, naj podpreta prispevek, pripravljen v okviru Sveta ECOFIN.

V skladu s pozivom predsedstva sta odbora v *ključnih sporočilih Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito*² predstavila stališče glede vključitve okvira za socialno konvergenco v evropski semester.

Potem ko je švedsko predsedstvo pozvalo k pripravi prispevkov v okviru Sveta ECOFIN, je 16. maja 2023 potekal dialog med Odborom za zaposlovanje, Odborom za socialno zaščito in Odborom za ekonomsko politiko. Stališča Odbora za ekonomsko politiko so povzeta v pismu Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito predsedstvu z dne 25. maja 2023, v njih pa se *med drugim* poziva k skupni razpravi na tehnični ravni o predlaganem okviru. Ministri in ministrice ECOFIN so bili 16. maja seznanjeni tudi z delom, ki poteka v zvezi z okvirom socialne konvergence.

Švedsko predsedstvo želi preveriti raven podpore za vključitev okvira za socialno konvergenco v proces evropskega semestra, zato želi, da se to vprašanje obravnava na orientacijski razpravi na junjski seji Sveta EPSCO.

Ministri in ministrice, kakšna so vaša mnenja glede naslednjih vprašanj?

- *Ali menite, da so v pomladanskem svežnju 2023 ustrezno opredeljeni vsi pomembni izzivi in prednostne naloge politik, ki spadajo v pristojnost Sveta EPSCO in se zdijo potrebne v sedanjih socialno-ekonomskih razmerah?*
- *Ali glede na ugotovitve Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito podpirate zamisel, da se z vključitvijo okvira za socialno konvergenco, kot je opisano v ključnih sporočilih, okrepi spremljanje navzgor usmerjene socialne konvergence v evropskem semestru?*
- *Ali bi podprli zamisel, da Svet EPSCO na podlagi ugotovitev in večstranskih razprav glede novega okvira vsako leto odobri sklepe Sveta o socialni konvergenci v Uniji?*

² Dok. 9481/23.